

Hà Thanh, tiếng hát của dòng sông xanh

Tác Giả: Trán Kiám Đáan

Chúa Nhật, 12 Tháng 12 Năm 2010 06:18

Nói về giọng hát thiên phú của Hà Thanh đã có rất nhiều văn nhân, thi sĩ, nhạc sĩ... nhiều thành khen tặng.

Gi tên hoa súng: LáC HÀ

Gi thôn LiáU Há: quê nhà bên sông

Gi TRáN KIáM: há sĩ c... không

Gi HÀ THANH: tiếng hát dòng Háng Giang

Có hai gã Trán Kiám lang bát xa quê gặp nhau bên trái Tây cùng nói về một nhân vật. Thi sĩ Kiám Thám nói về "má O" và tôi nói về "bà Chá" nghe sĩ của mình là ca sĩ Hà Thanh bằng một máu "sá yáu lý lịch" hợp soạn hòa âm rất chính xác và... nên thơ như thơ đó.

Thuánh ở làng Liáu Há, tôi thơáng lên một hành trình khi cuộc tuán ngái quanh cái "Ra-dô" ở làng về bên nhóc thì trong xóm nghe cháng trình ca nhạc của ban Việt Thanh[1] ở đài phát thanh Huế, mà trong đó, Hà Thanh, bà cháh của tôi, là ca sĩ... hát hay như t. Nhóm bình luận gia âm nhạc chân đất làng tôi thì sắp nhá cho đán ngái ở làng cháng biết có mang hái cháng "trái u" [2] hay không nghe ai cũng xuýt xoa khen giọng hát Hà Thanh thuá đó là "hay như t xá."

Làng Liáu Há và há Trán nhà tôi -- có lẽ luôn có Huế -- háu hát là nghe ráng thông già kể sĩ không ở náp về mùa Xuân nghe sĩ đang lên. Đó là hiện tượng nghệ thuật lý tưởng, ai cũng muốn nghe hát của Hà Thanh, nghe người ái ngại khi một cô nữ sinh xinh đẹp xinh Huế, ái ngại của một gia đình nho phong "êm đám tráng rá màn che" trở thành ca sĩ. Nhiều là dòng há Trán Kiám chúng tôi có bác Trán Kiám Phá làm tráng tác thì tôi càng quan tâm nhiều hơn. Bác "Trá Phá", thân phá của chá Hà Thanh, với dụng cụ uy nghi, thơáng cảm cân náy mẽ cho chá dòng há, nay tôi cho phép chá Hà đi hát công khai trên đài phát thanh, thì quá là một cuộc "đái cách mạng" trong quan niệm truyền thống còn mang nhiều định kiến của đất quê thói rất Huế đáng thì.

Ngày đó, khu nhà về nán kính ở mé này nhánh sông Háng nái lián về sông An Cựu nghe đác máa trong; ngó qua mé bên tê sông là tráng Pellerin với thơáng đác giái nam nhi Huế ráng và Huế "báu" -- biết chá Lan Đình gọi là "Ván Thúy Hánh"[2*] -- vì một nhà mà có nhiều hơn cả "ngũ long công chúa", đáu mang tên chá có biết thơá và rất chi là... thơáng Đông ông bá m đi về mẽc ai: Tá Cán, Hà Thanh, Pháng Thơ, Liên Nhá, Thúy Vy, Bích Lan, Hoàng Mai.

Đái nghệ sĩ của Hà Thanh bắt đầu từ năm 1953, tôi đáu đài Phát Thanh Huế một một cuộc tuyển chọn ca sĩ về quy mô lớn. Anh Trán Kiám Tánh biết cô em gái mình có giọng hát hay quá

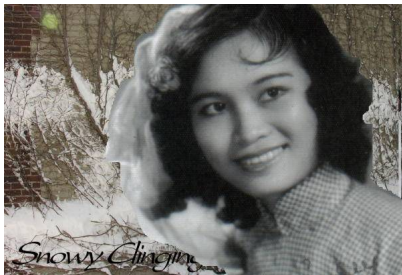
Hà Thanh, tiếng hát cuả a do ng sông xanh

Tác Giả: Trần Kiêm Đoàn

Chúa Nhật, 12 Tháng 12 Năm 2010 06:18

nên đã dắt em đi thi. Điêu ki n ghi danh d thi là ph i t 15 tu i tr lên. Ngày đó, L c Hà, cô n sinh áo tr ng nón bài th Hu m i 14 tu i, nên ph i "ki m thêm m t tu i tr i cho" n a m i đ tu i d thi và k t qu đ ng đ u cu c thi. Tuy ông c thân sinh ch Hà Thanh là ng i theo Tây h c v i tinh th n c i m ph ng Tây, nh ng "ph ng Tây Hu " thu đó cũng v n còn trong m u m c nho phong. Nh c sĩ Ngô Ganh là giám đ c đài phát thanh Hu đ ng th i, ph i dùng uy tín c a mình đ n nhà n n , r ng: "H c hành thì đ a nào h c ch ng đ c, nh ng còn cái tài c a cháu Hà Thanh là m t tài năng đ c đáo, có giá tr trong c n c Vi t Nam. N u không cho đi hát thì tài năng s b mai m t đi, u ng l m." Ông c nghe l i mình gi i h p lý nên cho đi hát đ đài phát thanh mà thôi, không hát đ phòng trà hay sân kh u. T đó, tiếng hát Hà Thanh đã v ng ra xa h n bên ngoài rào đ u V n Thúy H nh.

Ng i ta v a th ng th c gi ng hát thanh thoát, m t mà (uy n thanh) nh tiếng sông H ng đang lên c a Hà Thanh; nh ng đ ng th i cũng v a quan sát nàg ca sĩ x Hu đó nh m t hi n t ng.

Nói về giọng hát thiên phú của Hà Thanh đã có rất nhiều văn nhân, thi sĩ, nhạc sĩ... nhiều thành khen tặng. Một vị thầy âm nhạc của tôi ở trường Hàm Nghi Huế là nhạc sĩ Văn Giảng (cũng ký tên là Thông Đạt, tác giả Ai Về Sông Trường...) đã cho rằng, Hà Thanh là một ca sĩ tiêu biểu của Huế. Chỉ có một giọng hát thanh tao, quý phái với một cách hát nhìn chung đẹp và trường âm thanh vừa vắn, dứt khoát tuy vậy. Đặc biệt là những lúc mà một bài hát có hồn và gợi cảm trong tiếng ca.

Luyện lấy mà không làm đứt quãng thì một người học sinh ở trường quanh co thành ra làm dáng trình diễn là nét đặc đáo nhất trong tiếng ca Hà Thanh.

Nhân dáng, điệu bộ trình diễn và phong cách sinh hoạt đời thường cũng như trong hội diễn với bạn xem là một "điểm nhấn" của người ca sĩ. Nếu như nói theo Đào Uyển Minh, nhà phê bình

nghe thuở tại Đài Loan khi nhận được nhữn Quốnh Dao, thì phong thái của một nghệ sĩ là "sở hữu hiên của thớ của một chuôi phôi nòng tâm lý có điếu kiển khi tài năng thiên phú điếu một và tởng tác vớ trình điếu giáo dưỡ, hoàn cởnh xã hội và xu hướng nghệ thuở của thớ điếu"[3] thì quan niễ m nễ có vớ sát hớp vớ Hà Thanh. Chớ sinh ra và lớn lên ở Huố. Huố điếu cởng điếu nhữ nhưng và yêu thớng không chớ vì Huố điếu p, Huố thớ mà còn vì Huố là vùng điếu của nhiếu tai trớ ách nớ c; chớ u nhiếu oan khiển và điếu vớ tan tác tở thuớ công chúa Huyố n Trầ điếu mình cho Huố, áo xiêm phiêu bớ t vớ Chiêm quố c. Cho nên, hớ u nhữ tở cở nghệ sĩ xớ Huố điếu u không có sở hữu hiên táo bớ o, vớ bớ, chinh phớ c điếu cuớ n hút khách thớng ngoớ n qua dáng vớ bên ngoải. Điếu cũng là cở m nhữ n của Thu Bớ n, một nhà thớ xớ Quố ng: "... sông chớ y vào lòng nên Huố rớ t sâu."

Nhà thớ Nhữ t Tuố n, tác giớ "Chuyớ n Chúng Mình" vang tiớng một thớ i, nói vớ Hà Thanh nhữ sau: "Tôi có điếu p gớ p Hà Thanh khi làm quớ n điếu c đài Phát Thanh Quân Đớ i (1968) tở i Sài Gòn. Hà Thanh lúc đó hát rớ t hay và xuớ t hiên thớng xuyên trên các đài VOF, Mớ Viớ t Nam, đài Sài Gòn, đài Quân Đớ i. Hà Thanh càng ngày càng nớ i tiớng. So vớ những ngày còn ở Huố, sở giao thiớ p của Hà Thanh có phớ n bớ o điếu n hớ n đôi chút, những vớ n còn dề điếu t và giớ i hớ n lớn. Thớ i này Hà Thanh hát nhiếu bài của Nhữ t Tuố n do Phớ m Duy, Đan Thớ, Hoàng Lan phớ nhớ c. Điếu c biớ t là Hà Thanh hát rớ t nớ i tiớng những nhớ c phớ m của Nguyố n Văn Đông và nhớ c tiớ n chiớ n của Đoàn Chuố n, Tô Linh. Bài nào Hà Thanh hát lên cởng làm ngớ i nghe rung điếu vớ vì khi hát nàng điếu hớ t tâm hớ n vào lớ i thớ, ý nhớ c của tác giớ muớ n gớ i gớ m trong bài. Hà Thanh nhữ 'nhớ p' vào bài hát điếu điếu n tở, điếu làm toát lên giớng Huố rớ t điếu thớng."[4]

Tác giớ Chuyớ n Chúng Mình mô tở Hà Thanh: "Dáng ngớ i thanh tú, cao cao, nớ cớ i vui tở i luôn nớ trên môi vớ i nét một rớng rớ. Tính nớ t Hà Thanh nhu mớ, hiên điếu u, khác biớ t trong giớ i nghệ sĩ."[5]

Và nhà thớ Tôn Nớ Hớ Khớng đã "phong Huố" cho Hà Thanh, rớ ng: "Dáng nhữ nhữ n, thanh thoát, điếu u hiên, khiêm tở n; tuy tở i mát, thân tình những cũng rớ t e dề và chớng mớ c của Hà Thanh là nét tiêu biớ u cho con ngớ i và phong thái của 'vùng điếu t khó'... Huố."[6]

Những góc nhìn và cách nhìn có thớ khác nhau vớ một Hà Thanh ca sĩ, những hình ảnh và nhữ n điếu nh vớ một Hà Thanh hiên thớ c vớ n là chung nhữ t. Đó là một Hà Thanh mà vớ hình tởng cũng nhữ vớ phong cách sinh hoớ t và trình điếu n vắn nghệ rớ t tiêu biớ u cho "tính Huố" đã ăn sâu trong tởng nớ i niễ m nhữ Huố: Sâu lớ ng, nớng nần, trang trớng, tài hoa.

Chớ Hà Thanh sang Mớ năm 1984. Có những cây cớ u đã gãy trong chiớ n tranh và những mớ i tình gãy điếu sau cuớ c chiớ n. Trong cởnh "trớ i qua một cuớ c bớ dầu", Hà Thanh tìm vớ vớ i thiớ n hớ c, thiớ n điếu nh và thiớ n ca. Những bớ n nhớ c Thiớ n do Hà Thanh hát hoớ c vớ a phớ nhớ c thớ thiớ n, vớ a ca mang âm hớng thâm trớ m, gớ i cớ m mà gớ n gũ i cớ a nớ c "sông An Cớ u Nớng điếu c mớ a trong" và sở lớ ng điếu thớ m vào lòng ngớ i cớ a hớ i chuông Thiên Mớ. Những khi buớ n nhữ t và lớng lòng chiêm nghiớ m tởng vớng âm suy tởng tở tâm mình, tôi lớ i thích nghe thiớ n ca do Hà Thanh hát. Giớng hát điếu m dầ còn mang cái gớ c thanh âm giớng Huố của chớ làm cho ngớ i nghe có cớ m tởng nhữ đang nghe những lớ i tở tình của Huố. Nghe Hà Thanh hát thiớ n ca, ngớ i ta bớng quên đi sở hiên hớ u của thớ i gian đã làm cho điếu phiêu pha và quên luôn khoớng cách thớ i gian làm nên tuớ i tác của chớ. Một cớ m giác thanh tân, tở i mát và lớng điếu ng điếu y p lòng ngớ i chớ t điếu n, chớ t điếu hay thớ m điếu m vào trong cớ m xúc.

Hà Thanh, tiếng hát của dòng sông xanh

Tác Giả: Trần Kiêm Đoàn

Chúa Nhật, 12 Tháng 12 Năm 2010 06:18

Khán giả ái mộ Hà Thanh liên tiếp nghe đến nguôn Thiến đang thổi i thổi m b n ch t ngh sĩ c a ch khi ch xu t hi n g n đây trong các cuộc trình diễn và thu băng gây qu t thi n, cũng như trong các chương trình nh c h i Asia, Paris by Night v i đáng v tr trung, thổi i mát nh c m y m i năm v tr c. Trong thời gian ca sĩ tr đang lên, Hà Thanh không b chi c c u th h n g n cách; trái i, ch đã làm cho khán giả ái mộ c m đ ng và th ng th c gi ng hát v n trong ng n, quý phái c a ch trên n o v g n "th t th p c lai hy."

Hà Thanh có một chỗ đứng riêng trong lịch sử tân nhạc Việt Nam và một vị trí đặc sáng trong lòng người yêu nhạc x Hu .

Nhà thơ k , nhạc dòng sông xanh v n luân l u ch y. Tiếng hát v t th i gian c a Hà Thanh v n còn xanh mát nh tên ch , nh nh ng dòng sông xanh mà muôn đ i con n c v n đang v , đang t i. Và, nói thêm b ng nh ng nét ch m phá thi v nh m t nhà th nào đó, "...có một chút gì r t Hu , r t th ng... Có một chút gì r t Hu trang đài..." trong tiếng hát Hà Thanh.

[1] Ban Việt Thanh do nh c sĩ Văn Gi ng -- cũng là Thông Đ t tác giả Ai V Sông T ng -- thành l p và đ i u khi n; chuyên trình diễn tân nh c t i đài phát thanh Hu .

[2] "Khi thổi ng trái u cũng tròn, khi ghét trái b hòn cũng méo". T c ng dân gian [2*] Lan Đình. Uy n Thanh. Văn M i; 3 -1958:

"Soi bóng bên t V n Thúy H nh
T ng t rêu ph mái Bình Linh"

[3] Qu nh Dao V n L c. Đào Uy n Minh. Trung Văn; Taiwan, 2001

[4] Nhattuan-TCM [5] Tdd - Footnote # 4

[6] Tôn N H Kh ng. VN, 2006

Slide Shows và Videos v i Tiếng hát Hà Thanh

(co the co ban nhac da xem roi)

Pps:

[Power Point Show "Hoa Xuân"](#) (click de xem pps hoac download)

[Power Point Show "Sài Gòn Trong Trái Tim Tôi"](#)

[Power Point Show "Chào Đ t N c T Do và Hy V ng"](#)

[Power Point Show "Chi u M a Biên Gi i"](#)

[Power Point Show "Ai Lên X Hoa Đào"](#)

[Power Point Show "Đêm Đông"](#)

[Power Point Show "Tà Áo Tím"](#)

[Power Point Show "N C i S n C c"](#)

[Power Point Show "H i Ng ai Th ng Ca"](#)

[Power Point Show "Đêm Tàn B n Ng "](#)

=====

Videos youtube:

Ha Thanh, tiep ng ha t cu a do ng song xanh

Tác Giả: Tr n Kiêm Đoàn

Chúa Nhật, 12 Tháng 12 Năm 2010 06:18

Hoa Xuân

<http://www.youtube.com/watch?v=nadO0BY6PEM&feature=related>

□

Saigon Trong Trai Tim Toi

http://www.youtube.com/watch?v=1KwvV9EHvk&feature=player_embedded#!

□

Chao Dat Nuoc Tu Do va Hy Vong

http://www.youtube.com/watch?v=FyY2s7uFkds&feature=player_embedded

□

Chieu Mua Bien Gioi

http://www.youtube.com/watch?v=NJBsWL2gGf0&feature=player_embedded#!

Hà Thanh, tiếng hát của dòng sông xanh

Tác Giả: Trần Kiên Đoàn

Chúa Nhật, 12 Tháng 12 Năm 2010 06:18

□

Ai Lên X Hoa Đào

http://www.youtube.com/watch?v=5vwKk_e8gs&feature=related

□

Đêm đông

http://www.youtube.com/watch?v=uv1waY198ho&feature=player_embedded

Ta Ao Tim

<http://www.youtube.com/watch?v=bFbt5gPW9No&feature=related>

Nu Cui Son Cuoc

<http://www.youtube.com/watch?v=pqDDNrnr-gw&feature=related>

Hà Thanh, tiếng hát của dòng sông xanh

Tác Giả: Trần Kiên Đoàn

Chúa Nhật, 12 Tháng 12 Năm 2010 06:18

Hai Ngoai Thuong Ca

<http://www.youtube.com/watch?v=bkIPtldDKDc&feature=related>

Dem Tan Ben Ngu

<http://www.youtube.com/watch?v=6Hou53aJN2M&feature=related>

Chieu Vang

<http://www.youtube.com/v/XOTKEJ1p3tY>

Mỹ Dì m Sơn Khê

Hà Thanh, tiếng hát của dòng sông xanh

Tên: Trần Kiên Đoàn

Địa chỉ: Nhà số 12, Đường 12, Quận 12, Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 12/06/2010

<http://www.youtube.com/watch?v=fAclyT-7Ajc&feature=related>

Nhớ Một Chiều Xuân <http://www.youtube.com/watch?v=5yCw1JDqMy4&feature=related>

hoặc click link sau đây để có tất cả các videos youtube của Hà Thanh:

http://www.youtube.com/results?search_query=ha+thanh